

Årsrapport 2019

NORSK PASIENTSKADEERSTATNING

I. Lederen har ordet

I 2019 utbetalte vi 1074 millioner kroner i erstatninger til pasienter og pårørende etter feilbehandling. Dette er det største beløpet NPE har utbetalt i erstatninger i løpet av ett år og en økning fra 2018 på seks prosent. Saksbehandlingstidene gikk betydelig ned i 2019, samtidig som NPE behandlet flere saker enn i noe annet enkeltår.

Reduksjon i saksbehandlingstidene

Jeg er glad for at vi behandler sakene vi mottar raskere enn tidligere. Vi har redusert saksbehandlingstiden med en måned i arbeidet med å fastslå om erstatningssøker har rett til erstatning eller ikke, og med to måneder i arbeidet med å fastsette erstatningen.

Vi har jobbet mye for å redusere lange saksbehandlingstider, og det er positivt å se resultater av dette arbeidet. Vi skal selvsagt fortsette dette arbeidet i tiden fremover.

Lansering av ny strategi

2019 har vært det første året med ny strategi. Vår strategiske hovedmålsetting for perioden 2019 til og med 2023 er å redusere saksbehandlingstiden gjennom å forenkle måten vi jobber på. Dette innebærer et særskilt fokus på å bruke tiden effektivt, bruke kompetansen vår innovativt og løsningsorientert, ha effektive og målrettede beslutningsprosesser og bruke gode digitale verktøy.

Vi er godt i gang med å jobbe opp mot disse strategiske satsningsområdene. Den strategiske hovedmålsettingen og fokuset på hvordan oppnå den er motiverende og utfordrende i arbeidshverdagen.

Fokus på medarbeidertrivsel og kompetanseutvikling

For å sikre at vi til enhver tid har medarbeidere med god fagkunnskap er kompetanseutvikling viktig for oss. Vi vet også at kompetanse og kompetanseutvikling er viktige trivselsfaktorer for medarbeiderne. Derfor har vi i 2019 hatt et bredt fokus på opplæring og kompetanseoverføring. Vi har i enda større grad enn tidligere jobbet systematisk med opplæringen, og vi har blant annet revidert opplæringsopplegget for nye medarbeidere.

I 2019 gjennomførte vi en medarbeiderundersøkelse og jobbet videre med resultatene utover året. Heldigvis trives medarbeiderne våre godt i NPE, samtidig som vi også har forbedringspunkter som vi tar tak i.

Nye digitale tjenester

I mai 2019 lanserte vi Min side for alle brukere med egen sak. Vi gikk fra rundt 150 testbrukere høsten 2018 til nærmere 2000 brukere i løpet av 2019. Denne tjenesten får vi heldigvis svært gode tilbakemeldinger på, og den er en viktig del av det pågående arbeidet med å utvikle gode digitale tjenester for brukerne våre. Utviklingsarbeidet foregår fortsatt, og i løpet av 2020 håper vi å kunne tilby tjenesten også til alle erstatningssøkere med advokat eller annen fullmektig.

Vi lanserte også en tjeneste for helsepersonell utenfor den offentlige helsetjenesten. Tjenesten skal hjelpe dem med å få svar på om de har meldeplikt til NPE, og om de må betale tilskudd. Denne selvbetjeningsløsningen er viktig i arbeidet med å sikre at de som har meldeplikt betaler tilskudd til NPE.

Høsten 2019 lanserte vi en chatløsning under våre kontakt-oss-sider på npe.no. Chatløsningen bidrar til at brukere kan nå oss på mange måter og få svar på det de lurer på.

Vi har også jobbet med et forprosjekt om automatisering og robotisering. Dette er et spennende utviklingsområde for oss. Med dette prosjektet har vi kommet i gang med å vurdere gode og effektive digitale løsninger for NPE.

Viktig arbeid med forskriften om menerstatning

I 2018 ga Helse- og omsorgsdepartementet NPE i oppdrag å lage et utkast til forskrift om beregning av menerstatning på pasientskadeområdet. Oppdraget ble levert våren 2019.

Jeg er godt fornøyd med utkastet vi leverte på et faglig svært krevende område. Arbeidet innebar et godt samarbeid mellom vårt juridiske ekspertmiljø, vårt erstatningsberegningstilgjøringsmiljø og sakkyndige innenfor ulike medisinske fagområder. Vi etablerte også en referansegruppe med representanter fra ulike brukerorganisasjoner og advokater.

Etter avsluttet leveranse fra NPE har departementet sendt forskriftsforslaget på høring, og mot slutten av året ble en lovproposisjon lagt frem med forslag til nødvendige endringer i pasientskadeloven.

Viktig arbeid med pasientsikkerhet

Vi er opptatt av å formidle til helsetjenesten at det er mye å lære av sakene våre. Derfor gikk vi høsten 2019 ut med en rapport der vi har undersøkt om sakene vi behandler blir funnet igjen i meldesystemene på sykehusene. Vi ba sykehusene om å finne igjen saker i sine meldesystemer der pasienten har fått erstatning som følge av svikt i behandlingen. Sykehusene gikk gjennom sine meldesystemer og fant kun en tredjedel av disse NPE-sakene i sine systemer.

Denne rapporten fikk stor oppmerksomhet både i pressen og i helsetjenesten og førte til oppmerksomhet rundt viktigheten av å melde saker der pasienten er påført en skade. Jeg synes det er positivt at bruk av vårt erfaringsmateriale kan lede til den form for oppmerksomhet, som igjen viser at NPE-sakene er en viktig kilde til læring i pasientsikkerhetsarbeidet.

Vi planlegger å gjennomføre en tilsvarende undersøkelse om 2-3 år, for å se om det har vært en utvikling i samsvaret.

2019 – et svært godt år

Jeg er godt fornøyd med at vi i NPE behandlet flere saker i løpet av 2019 enn i noe annet enkeltår. Det er også meget positivt med redusert saksbehandlingstid, som er svært viktig for brukerne våre.

Kvaliteten på saksbehandlingen vår er god, med stabil lav omgjøringsrate i klageinstansen, og vi har arbeidet godt innenfor både digitalisering og generell effektivisering i virksomheten.

NPE har derfor etter min vurdering løst samfunnsoppdraget på en god måte i 2019.

Vi har og skal ha et høyt ambisjonsnivå for hva vi skal få til. Arbeidet med å forenkle måten vi jobber på, effektivisere prosessene våre og jobbe videre med gode digitale tjenester vil derfor stå i sentrum også i året som kommer.

Rolf Gunnar Jørstad, direktør.

III. Årets aktiviteter og resultater

Fra tildelingsbrevet for 2019 fra Helse- og omsorgsdepartementet:

Hovedmål

- Rask og god saksavvikling skal ha høyeste prioritet i Norsk pasientskadeerstatnings arbeid.
- Balansen mellom grundighet og tidsbruk skal vurderes kontinuerlig.

Styringsparametere:

- 70 % av sakene der erstatningssøkeren er tilkjent erstatning (medholdssakene) skal være ferdigbehandlet innen det har gått 24 måneder.
- Gjennomsnittlig saksbehandlingstid for disse sakene skal ikke overstige 22 måneder.
- 85 % av sakene der erstatningssøkeren ikke tilkjennes erstatning (avslagssakene) skal være ferdigbehandlet innen det har gått 12 måneder.
- Gjennomsnittlig saksbehandlingstid for disse sakene skal ikke overstige åtte måneder.
- NPE skal halvere antall saker som har vært under ansvarsutredning eller beregning i mer enn to år.

Resultater: Se tabell med nøkkeltall.

Spesielle oppdrag i tildelingsbrevet for 2019

- NPE skal bistå departementet med å fastsette nye tilskuddssatser for privat helsetjeneste.

Resultater: NPE har bistått med bakgrunnsmateriale og vurderinger. Helse- og omsorgsdepartementet fastsatte nye tilskuddssatser med virkning fra 1. januar 2020.

- NPE skal utarbeide utkast til forskrift om beregning av menerstatning på pasientskadeområdet.

Resultater: Se omtale i egen sak i årsrapporten.

Administrative prioriteringer/fellesføringer i tildelingsbrevet for 2019

- NPE skal arbeide systematisk for å realisere regjeringens inkluderingsdugnad, og utvikle rutiner og arbeidsformer i personalarbeidet med sikte på å nå målene for dugnaden.

NPE skal i årsrapporten redegjøre for hvordan etatens rekrutteringsarbeid har vært innrettet for å nå 5 %- målet og de øvrige målene for inkluderingsdugnaden.

Resultater: Se omtale i egen sak i årsrapporten.

- Offentlige oppdragsgivere har som innkjøpere av varer og tjenester et særskilt ansvar for å motvirke arbeidslovskriminalitet. Norsk pasientskadeerstatning skal ved tildeling av oppdrag, og i oppfølging av inngåtte kontrakter, sikre at deres leverandører følger lover og regler. NPE skal i årsrapporten redegjøre for resultater fra oppfølging av inngåtte kontrakter og hvordan virksomhetens anskaffelser er innrettet for å gjennomføre dette hensynet.

Resultater: Som et ledd i konsernmodellen for administrative tjenester i den sentrale helseforvaltningen, ble oppgaver knyttet til anskaffelser flyttet til Norsk Helsenett (SF) 1. januar 2017. NPE påvirker gjennom innspill til kravspesifikasjoner i fellesavtaler mv. NPE har få virksomhetsspesifikke anskaffelser utover sakkynndigtjenester.

Nøkkeltall

NPE totalt	2018*	2019
Mottatte erstatningskrav	5 677	5 696
Medhold	1 235	1 499
Avslag	3 167	3 666
Medholdsandel	28 %	29 %
Erstatningsutbetalinger (millioner kroner)	1 014	1 074

Offentlig helsetjeneste	2018	2019
Mottatte erstatningskrav	4 965	4 807
Medhold	1 009	1 127
Avslag	2 857	3 230
Medholdsandel	26 %	26 %
Erstatningsutbetalinger (millioner kroner)	973	1 005

Privat helsetjeneste	2018	2019
Mottatte erstatningskrav	644	799
Medhold	233	321
Avslag	268	373
Medholdsandel	45 %	47 %
Erstatningsutbetalinger (millioner kroner)	36	67

Legemiddelsaker	2018	2019
Mottatte erstatningskrav	68	90
Medhold	3	1
Avslag	42	63
Medholdsandel	7 %	2 %
Erstatningsutbetalinger (millioner kroner)	5	2

Gjennomsnittlig saksbehandlingstid, (antall dager, alle sakstyper)	2018	2019
Fra erstatningskravet er mottatt til ansvarsvedtak er fattet	286	261
Fra medholdsvedtak er fattet, dvs. positivt vedtak, til beregningsvedtak	393	334
70% av sakene der erstatningssøker er tilkjent erstatning (medholdssaker) skal være ferdigbehandlet innen det har gått 24 måneder	72 %	81 %
85 % av sakene der erstatningssøkeren ikke er tilkjent erstatning (avslagssakene) skal være ferdigbehandlet innen det har gått 12 måneder	63 %	65 %
Halvere antall saker som har vært under ansvarsutredning eller beregning i mer enn to år. Målet i 2019 var 94 saker.		98 saker

* Nøkkeltall for 2018 er ikke sammenlignbar med 2019 på grunn av justering av beregningsmåte.

Produktivitet

	2018	2019
Produerte saker ¹⁾	7 737	8 491
Årsverk ²⁾	140,6	142,8
Produktivitet	55,0	59,5

1) Tilsvaret summen av medhold, avslag, saker hvor det blir beregnet erstatning, avviste og henlagte saker.

2) Tilsvaret faktiske årsverk i NPE i perioden 01.01.2019 til 31.12.2019. Årsverk som er knyttet til NPEs forvaltning og utvikling av IT-systemer i Helseklage er trukket ut.

Vi beregner produktiviteten som antall produserte pasientskadesaker per årsverk.

Vi har en solid økning i produktiviteten vår fra 2018 til 2019.

IV. Styring og kontroll i virksomheten

Instruks for virksomheten i NPE

NPE har tre instruks: «Instruks for Norsk pasientskadeerstatning», «Instruks for fond for pasientskadeordningen – offentlig helsetjeneste» og «Instruks for fond for pasientskadeordningen – privat helsetjeneste». Helse- og omsorgsdepartementet oppdaterte dem i 2019.

Lønns- og regnskapstjenester

NPE bruker Direktoratet for forvaltning og økonomistyring (DFØ) som leverandør av lønns- og regnskapstjenester etter en fullservicemodell. DFØ er også leverandør av regnskapssystemet og fakturahåndteringssystemet vårt.

Internkontroll og risikostyring

NPE har etablert et system for internkontroll. Systemet omfatter rutiner, oppfølging, kontroll og avvikshåndtering på viktige områder i virksomheten. Som en del av dette har vi rutiner for risikovurdering og -oppfølging. Vi følger spesielt opp de viktigste målene i strategien og virksomhetsplanene i tillegg til økonomiforvaltningen vår.

Vi rapporterer på prioriteringer, resultatmål, nøkkeltall og budsjett til Helse- og omsorgsdepartementet etter fastlagte rutiner og struktur. Direktøren delegerer budsjettmidler internt i virksomheten gjennom disponeringsskriv til budsjettansvarlige ledere. Vi utarbeider oversikt over attestasjons- og budsjett disponeringsmyndighet og har valgt å stille krav om dobbelt godkjenning for alle transaksjoner.

Personvern

NPE håndterer en stor mengde sensitive personopplysninger. Vi er opptatt av å håndtere disse opplysningene på en trygg og forsvarlig måte. Vi har et internkontrollsystem for oppfølging av krav i personvernlovgivingen/General Data Protection Regulation (GDPR). Vi har en egen funksjon som personvernombud.

Helse, miljø og sikkerhet (HMS)

NPE har et internkontrollsystem for å følge opp HMS-lovgivingen. Vi har arbeidsmiljøutvalg, verneombud og er knyttet til bedriftshelsetjeneste. Vi har rutiner for å ta vare på sikkerheten for de ansatte i dialogen med brukerne våre.

Miljøledelse

NPE er en kontorvirksomhet som ikke påvirker det ytre miljøet i særlig grad. Vi ønsker å være en miljøbevisst virksomhet, og følger opp arbeidet med miljøledelse gjennom årlige gjennomganger av status og prioriteringer i ledelsen.

VI-A. Årsregnskap Norsk pasientskadeerstatning

1. Ledelseskommentarer

Formål

Helse- og omsorgsdepartementet har fastsatt i instruks for Norsk pasientskadeerstatning – oppdatert per 15.05.2019.

Norsk pasientskadeerstatning (NPE) er en statlig etat underlagt Helse- og omsorgsdepartementet. NPE behandler erstatningskrav fra pasienter i offentlig og privat helsetjeneste som mener de har fått en skade etter behandlingssvikt i helsetjenesten.

Virksomhetens regnskap for driften føres etter kontantprinsippet slik det framgår av prinsippnoten til årsregnskapet. Driften består av tre utgiftsposter og to inntektsposter som alle blir bevilget over statsbudsjettet. NPE mottar tildelingsbrev fra Helse- og omsorgsdepartementet med budsjetttrammene for driften.

NPE forvalter disse to fondene:

Fond for pasientskadeordningen - offentlig helsetjeneste - skal finansiere utbetalinger av erstatninger til pasientskader oppstått i offentlig helsetjeneste. Fondet skal ikke dekke driftsutgifter i Norsk pasientskadeerstatning, i Nasjonalt klageorgan for helsetjenesten, eller pasienters utgifter til advokater knyttet til saker i offentlig helsetjeneste. Driftsutgifter og utgifter til pasienters bruk av advokater blir belastet henholdsvis post 01 og post 70. Fond for pasientskadeordningen - offentlig helsetjeneste - består av tilskudd fra regionale helseforetak, fylkeskommuner og kommuner. Hvert år innbetales det tilskudd til fondet basert på prognoser. Tilskuddene blir avregnet mot faktiske tall ved første fakturering påfølgende år.

Fond for pasientskadeordningen - privat helsetjeneste - skal finansiere driftskostnader til å behandle saker om erstatning, og utbetaling av erstatninger for pasientskader oppstått i privat helsetjeneste. Driftskostnadene omfatter både saksbehandlingskostnader og administrasjonskostnader, herunder nødvendige utgifter til IKT-systemer, registre over private aktører, samt andre kostnader som er påkrevd for å kunne forvalte ordningen for privat helsetjeneste.

Dekning av driftskostnadene omfatter saksbehandling både i Norsk pasientskadeerstatning og i den delen av Nasjonalt klageorgan for helsetjenesten som forvalter saker under pasientskadeordningen (Pasientskadenemnda). Inntektene til fondet finansieres av tilskudd betalt av private aktører etter pasientskadeloven § 8. Inntekter fra driftsutgifter blir inntektsført på post 50 som en inntekt.

Bekreftelse

Årsregnskapet er avlagt i henhold til Reglementet for og bestemmelser om økonomistyring i staten, jf. punkt 3.4. Vi mener at regnskapet gir et dekkende bilde av NPEs disponible bevilgninger, regnskapsførte utgifter, inntekter, eiendeler og gjeld.

Vurdering av vesentlige forhold

NPE mottok omtrent like mange saker i 2019 som i 2018. Vi produserte i underkant av 10 prosent flere saker i 2019 enn i 2018. Det har aldri blitt utbetalt så mye erstatning i løpet av et år som i 2019. Totalt ble det utbetalt 1074 mill. kroner. Saksbehandlingstiden har gått vesentlig ned i 2019, og var

2 Prinsippnote til årsregnskapet for NPEs drift

Prinsippene for utarbeidelse av årsregnskapet

Årsregnskap for NPEs drift er utarbeidet og avlagt etter nærmere retningslinjer fastsatt i bestemmelser om økonomistyring i staten ("bestemmelsene"). Årsregnskapet er i henhold til krav i bestemmelsene punkt 3.4.1 og nærmere bestemmelser i Finansdepartementets rundskriv R-115 av september 2019, punkt 8.

Oppstilling av rapporteringen

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen og artskontorrapporteringen er utarbeidet med utgangspunkt i bestemmelsene punkt 3.4.2 – de grunnleggende prinsippene for årsregnskapet:

- a) Regnskapet følger kalenderåret.
- b) Regnskapet inneholder alle rapporterte utgifter og inntekter for regnskapsåret.
- c) Utgifter og inntekter er ført i regnskapet med brutto beløp.
- d) Regnskapet er utarbeidet i tråd med kontantprinsippet.

Oppstillingene av bevilgnings- og artskontorrapportering er utarbeidet etter de samme prinsippene, men gruppert etter ulike kontoplaner. Prinsippene samsvarer med krav i bestemmelsene punkt 3.5 til hvordan virksomhetene skal rapportere til statsregnskapet. Sumlinjen «Netto rapportert til bevilgningsregnskapet» er lik i begge oppstillingene.

Virksomheten er tilknyttet statens konsernkontoordning i Norges Bank i henhold til krav i bestemmelsene pkt. 3.7.1. Bruttobudsjetterte virksomheter tilføres ikke likviditet gjennom året, men har en trekkrettighet på sin konsernkonto. Saldoen nullstilles på den enkelte oppgjørskonto ved overgang til nytt år.

Bevilgningsrapporteringen

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen omfatter en øvre del med bevilgningsrapporteringen og en nedre del som viser beholdninger virksomheten står oppført med i kapitalregnskapet. Bevilgningsrapporteringen viser regnskapstall som virksomheten har rapportert til statsregnskapet. Det stilles opp etter de kapitlene og postene i bevilgningsregnskapet virksomheten har fullmakt til å disponere. Kolonnen «samlet tildeling» viser hva virksomheten har fått stilt til disposisjon i tildelingsbrev for hver statskonto (kapittel/post). Oppstillingen viser i tillegg alle finansielle eiendeler og forpliktelser virksomheten står oppført med i statens kapitalregnskap.

Artskontorrapporteringen

Oppstillingen av artskontorrapporteringen har en øvre del som viser hva som er rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter, og en nedre del som viser eiendeler og gjeld som inngår i mellomværende med statskassen. Artskontorrapporteringen viser regnskapstall virksomheten har rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter. Virksomheten har en trekkrettighet på konsernkonto i Norges Bank. Tildelingene er ikke inntektsført og er derfor ikke vist som inntekt i oppstillingen.

Oppstilling av bevilgningsrapportering 31.12.2019							
Utgiftskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Note	Samlet tildeling	Regnskap 2019	Merutgift (-) og mindreutgift
0741	Norsk pasientskadeerstatning	01	Driftsutgifter	A, B	207 832 000	220 131 194	-12 299 194
0741	Norsk pasientskadeerstatning	70	Advokatutgifter	A, B	39 327 000	38 852 565	474 435
0741	Norsk pasientskadeerstatning	71	Særskilte tilskudd	A, B	60 304 000	60 780 241	-476 241
					0	0	
1633	Nettoføringsordning, statlig betalt merverdiavgift	01	Nettoordning for mva i staten	Artskontorapp.	0	8 386 927	
<i>Sum utgiftsført</i>					307 463 000	328 150 927	
Inntektskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst		Samlet tildeling	Regnskap 2019	Merinntekt og mindreinntekt (-)
3741	Norsk pasientskadeerstatning	02	Diverse inntekter	B	6 602 000	10 872 220	4 270 220
3741	Norsk pasientskadeerstatning	50	Premie fra private	B	17 802 000	34 764 376	16 962 376
5309	Tilfeldige inntekter	29	Ymse	Artskontorapp.	0	248 129	
5700	Folketrygdens inntekter	72	Arbeidsgiveravgift	Artskontorapp.	0	15 443 009	
<i>Sum inntektsført</i>					24 404 000	61 327 734	
Netto rapportert til bevilgningsregnskapet						266 823 193	
Kapitalkontoer							
60080001	Norges Bank KK /innbetalinger					48 881 852	
60080002	Norges Bank KK/utbetalinger					-316 146 770	
707010	Endring i mellomværende med statskassen					441 725	
<i>Sum rapportert</i>						0	
Beholdninger rapportert til kapitalregnskapet (31.12)							
					31.12.2019	31.12.2018	Endring
707010	Mellomværende med statskassen				-4 426 323	-4 868 048	441 725

VI-B. Årsregnskap fond for pasientskadeordningen – offentlig helsetjeneste

1. Ledelseskommentarer

Fondets formål og myndighet

Helse- og omsorgsdepartementet har fastsatt i Instruks for fond for pasientskadeordningen – offentlig helsetjeneste – oppdatert per 15.05.2019.

Fondets formål er å finansiere utbetaling av erstatninger for pasientskader oppstått i offentlig helsetjeneste. Fondet skal ikke dekke driftskostnader i Norsk pasientskadeerstatning (NPE), i Nasjonalt klageorgan for helsetjenesten, eller pasienters utgifter til advokater knyttet til saker i offentlig helsetjeneste.

Myndighetsfastsatte bestemmelser: Forskrift 31. oktober 2008 nr. 1166 om pasientskadelovens virkeområder og om tilskuddsplikt for den som yter helsehjelp utenfor den offentlige helse- og omsorgstjeneste - § 3, definerer offentlig helsetjeneste. Vilårene som må være oppfylt for å få erstatning for skader voldt i offentlig helsetjeneste fremgår av pasientskadeloven. Erstatning for økonomisk tap reguleres av lov 13. juni 1969 nr. 26 om skadeserstatning og ulovfestet erstatningsrett.

De regionale helseforetakene, fylkeskommunene og kommunene skal selv dekke utgiftene til erstatninger for skader oppstått som følge av behandling gitt av tjenester organisert hos disse. Det skal ikke være krysssubsidiering mellom nivåene. De årlige tilskuddene blir utarbeidet basert på prognoser. Tilskuddene blir avregnet mot faktiske tall ved første fakturering påfølgende år. Fylkeskommuner og kommuner innbetaler tilskudd en gang per år. De regionale helseforetakene innbetaler tilskudd til NPE i fire terminer per år.

Bekreftelse

Årsregnskapet er avlagt i henhold til Reglementet for og bestemmelser om økonomistyring i staten, jf. pkt. 3.4.6. Vi mener at årsregnskapet gir et dekkende bilde av fond for pasientskadeordningen - offentlig helsetjeneste - sine disponible midler, regnskapsførte inn- og utbetalinger, kostnader og inntekter, eiendeler og gjeld. Årsregnskapet inneholder forenklet oppstilling av bevilgningsrapporteringen og oppstilling av fondsregnskap med noter.

Vurdering av vesentlige forhold

Totale overføringer til fondet ble redusert med 206 mill. kroner sammenlignet med 2018. Det skyldes i hovedsak at de regionale helseforetakene innbetalte 155 mill. kroner i 2018 som de fikk avregnet mot første fakturering i 2019. I tillegg ble prognosen for de regionale helseforetakene nedjustert med 50 mill. kroner i løpet av 2019. Det har blant annet ført til at saldoen i Norges Bank gått ned med 111 mill. kroner sammenlignet med årets før. I samme periode ser vi at erstatningsutbetalingene har økt med 26 mill. kroner. NPE har aldri utbetalt så høye samlede erstatningsutbetalinger i løpet av ett år som i 2019.

Sammenheng mellom prognose/avregning og regnskap

Prognose og avregning	2019	2018	Differanse
Prognose regionale helseforetak (RHF)	800 000 000	886 000 000	(86 000 000)
Avregning RHF foregående år	(151 589 490)	(9 740 371)	(141 849 119)
Egenandeler RHF	36 239 172 *	36 441 212*	(202 040)
Sum innbetalt fra statlige regnskaper	684 649 682	912 700 841	(228 051 159)
Prognose fylkeskommuner	4 000 000	4 000 000	-
Avregning fylkeskommuner foregående år	(3 373 930)	(3 110 450)	(263 480)
Sum innbetalt fra fylkeskommuner	626 070	889 550	(263 480)
Prognose kommuner	150 000 000	150 000 000	-
Avregning kommuner foregående år	4 269 460	(17 615 252)	21 884 712
Sum innbetalinger fra kommuner	154 269 460	132 384 748	21 884 712
Sum overføringer til fondet	839 545 212	1 045 975 139	(206 429 927)
Prognose erstatningsutbetaling	954 000 000	1 040 000 000	(86 000 000)
Prognose periodens resultat	(114 454 788)	5 975 139	(120 429 927)

Regnskap	2 019	2 018	Differanse
Tilskudd fra regionale helseforetak	648 410 510	876 259 629	(227 849 119)
Egenandel helseforetak	36 239 172	36 441 212	(202 040)
Tilskudd fra statlige virksomheter	684 649 682	912 700 841	(228 051 159)
Tilskudd fra fylkeskommuner	626 070	889 565	(263 495)
Tilskudd fra kommuner	154 269 452	132 384 755	21 884 697
Tilskudd fra fylkeskommuner og kommuner	154 895 522	133 274 320	21 621 202
Sum overføringer til fondet	839 545 204	1 045 975 161	(206 429 957)
Prognose erstatningsutbetaling	950 972 555	924 499 994	26 472 561
Periodens resultat	(111 427 351)	121 475 167	(232 902 518)

Tabell 1 - sammenhengen mellom prognose/avregning og regnskap – * korrigert for IB og åpne poster jf. kontantprinsippet.

Virksomhetsregnskapet etter kontantprinsippet

I instruksen av 15. mai 2019, fastsatt av Helse- og omsorgsdepartementet, er det fastslått at fond for pasientskadeordningen - offentlig helsetjeneste skal føre regnskap etter kontantprinsippet. Det betyr at virksomhetsregnskapet skal presenteres etter kontantprinsippet ved årsslutt. Tilskuddene knyttet til offentlig helsetjeneste og NPEs utbetaling av erstatninger for samme område føres over egen konto i Norges Bank. I revisjonen for 2018 bemerket Riksrevisjonen at årsregnskapet ikke var presentert etter kontantprinsippet. Virksomhetsregnskapet inneholdt åpne poster som ikke var i samsvar med kontantprinsippet. I 2019 har NPE i samarbeid med DFØ utarbeidet årsregnskapet etter kontantprinsippet ved å tilbakeføre åpne poster. Årsregnskapet for 2019 er presentert etter kontantprinsippet og skal ivareta kravene i instruksen.

Revisjonsordning

Riksrevisjonen er ekstern revisor og bekrefter årsregnskapet for fond for pasientskadeordningen - offentlig helsetjeneste. Vurdering av regnskapet vil fremgå av revisjonsberetningen som NPE mottar våren 2020. Årets revisjon er per i dag ikke fullført.

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Rolf Gunnar Jørstad'.

20.05.2020

Rolf Gunnar Jørstad, direktør

2. Prinsippnote til årsregnskapet – oppstilling av bevilgningsrapportering for statlige fond

Årsregnskap for statlige fond er utarbeidet og avlagt etter nærmere retningslinjer fastsatt i bestemmelser om økonomistyring i staten ("bestemmelsene"). Årsregnskapet er i henhold til krav i bestemmelsene punkt 3.4.6 og Finansdepartementets rundskriv R-115 av september 2019, punkt 8.

Definisjon av statlig fond

Et statlig fond er en formuesmasse (kapital) som regnskapsmessig er adskilt fra statens øvrige midler, og der anvendelsen er bundet til et nærmere fastsatt formål med varighet utover ett budsjettår.

Fond har en forenklet rapportering til statsregnskapet. Betalingsformidling skal skje gjennom statens konsernkontoordning og likvidene skal oppbevares på oppgjørskonto i Norges Bank. Beholdninger på oppgjørskonti overføres til nytt år.

Bevilgningsrapporteringen

Øvre del av oppstillingen viser hva som er rapportert i likvidrapporten til statsregnskapet.

Likvidrapporten viser fondets saldo og likvidbevegelser på fondets oppgjørskonto i Norges Bank. Alle finansielle eiendeler og forpliktelser som fondet er oppført med i statens kapitalregnskap, vises i oppstillingens nedre del.

3. Prinsippnote til årsregnskapet - oppstilling av fondsregnskapet for statlige fond

Fondsregnskapet tilsvarer oppstillingen av virksomhetsregnskapet i årsregnskapet for statlige virksomheter. Fondsregnskapet er utarbeidet etter kontantprinsippet. Det innebærer at inntektene (overføringer til fondet) vises i oppstillingen av resultatet når de er innbetalt. Utgifter (overføringer fra fondet) vises i oppstillingen av resultatet når de er utbetalt.

Resultatoppstillingen inneholder alle overføringer til og fra fondet i regnskapsåret. Periodens resultat er forskjellen mellom overføring til fondet og overføring fra fondet og resultatet viser netto endringer i fondskapitalen. Resultatet er overført til opptjent fondskapital i balanseoppstillingen. I note til fondsregnskapet omtales kortsiktige fordringer. Opplysningen fremkommer ikke av balansen, fordi regnskapet utarbeides etter kontantprinsippet.

Kapitalinnskudd eller tilbakebetaling av kapitalinnskudd i fondet vises ikke i resultatoppstillingen, men blir ført direkte i balansen mot innskutt fondskapital.

Fond for pasientskadeordningen - offentlig helsetjeneste består utelukkende av statlige midler, og staten disponerer derfor midlene i fondet. I kapitalregnskapet skal dette fondet føres både under kontolån ordinære fond (gjeld), i kontogruppe 81, og under ordinære fond (eiendeler) i kontogruppe 64.

4. Oppstilling av bevilgningsrapportering etter forenklet oppstillingsplan med tilhørende noter

Oppstilling av bevilgningsrapportering per 31.12.2019

Beholdninger rapportert i likvidrapport	2019
Inngående saldo på oppgjørskonto i Norges Bank	133 689 001
Endringer i perioden	(111 428 032)
Sum utgående saldo oppgjørskonto i Norges Bank	22 260 969

Tabell 2

Beholdninger rapportert til kapitalregnskapet per 31.12.2019

Konto	Tekst	2019	2018	Endring
640701	Oppgjørskonto i Norges Bank	22 260 969	133 689 001	(111 428 032)
810701	Fondskapital	22 260 969	133 689 001	(111 428 032)

Tabell 3

Note A Forklaring av samlet tildeling (utgifter)

Driftsutgiftene i offentlig helsetjeneste dekkes over NPEs ordinære driftsbevilgning på kap. 741, post 01 Driftsutgifter. Pasienters utgifter til advokathjelp etter pasientskadeloven § 11 dekkes over kap. 741 post 70 Advokatutgifter. Fondet mottar ikke bevilgninger over statsbudsjettet.

5. Oppstilling av fondsregnskap som skal vise alle fondets utgifter, inntekter, eiendeler, fondskapital og eventuelt gjeld

Resultatoppstilling	Note	2019	2018
<i>Overføringer til fondet:</i>			
Tilskudd fra statlige virksomheter	1	684 649 682	912 700 841
Tilskudd fra fylkeskommuner	1	626 070	889 565
Tilskudd fra kommuner		154 269 452	132 384 755
Sum overføringer til fondet	1	839 545 204	1 045 975 161
<i>Overføringer fra fondet:</i>			
Erstatningsutbetalinger	2	950 972 555	924 499 994
Annet	2	1339	1320
Sum overføringer fra fondet	2	950 973 894	924 501 314
Periodens resultat		(111 428 690)	121 473 847
<i>Disponering</i>			
Overføring av periodens resultat til fondskapital		111 428 690	(121 473 847)

Tabell 4 Resultatoppstilling - kolonne 2019 og 2018 er korrigeret med åpne poster og IB jf. kontantprinsippet

Periodens resultat er overført til opptjent fondskapital i balansen. Opptjent fondskapital fremkommer ved at periodens resultat er lagt til opptjent fondskapital foregående år. Økningen i fondets resultat skyldes at prognosen for erstatningsutbetalinger, som lå til grunn for innkrevningen av tilskudd, var høyere enn det som ble faktiske erstatningsutbetalinger i 2019. Det vil bli korrigeret for dette avviket ved beregning av tilskudd for 2020.

Balanseoppstilling	Note	2019	2018
<i>Eiendeler:</i>			
Oppgjørskonto i Norge Bank		22 260 969	133 689 002
Sum eiendeler		22 260 969	133 689 002
<i>Fondskapital og forpliktelser:</i>			
Opptjent fondskapital		22 260 969	133 689 002
Sum fondskapital og forpliktelser		22 260 969	133 689 002

Tabell 5

Beløpet tilsvarer beholdningen på oppgjørskontoen i Norges Bank, jf. rapportering til kapitalregnskapet. Beholdningen har gått ned med 111 mill. kroner fra 2018 til 2019.

Note 1 Overføring til fondet	2019	2018	Differanse
8250 Tilskudd til regionale helseforetak	648 410 510	876 259 629	(227 849 119)
8251 Egenandel helseforetak	39 757 904	38 964 518	793 386
Tilbakeføring åpne poster per 31.12.2019	(3 518 732)	(2 523 306)	(995 426)
Tilbakeføre IB 201900 i periode 00	(1 406 994)	(3 930 300)	2 523 306
8251 Egenandel sykehusforetak - korrigert	36 239 172	36 441 212	(202 040)
Tilskudd fra statlige virksomheter	684 649 682	912 700 841	(228 051 159)
8310 Tilskudd fra fylkeskommuner	626 070	889 565	(263 495)
8300 Tilskudd fra kommuner	154 269 452	132 384 755	21 884 697
Sum overføringer til fondet	839 545 204	1 045 975 161	(206 429 957)

Tabell 6 - kolonne 2019 og 2018 er korrigert med åpne poster og IB jf. kontantprinsippet

Tilskudd kreves inn iht. prognose for erstatningsutbetalinger fra NPE og er justert for avregning mellom innbetalte tilskudd og faktiske erstatningsutbetalinger i 2018. Årsaken til at totalt overført til fondet har gått ned med 206 mill. kroner skyldes i hovedsak 228 mill. kroner mindre innbetalt fra statlige virksomheter. Avregningen fra 2018 utgjorde 155 mill. kroner, samtidig som vi i løpet av året nedjusterte prognosen for 2019 med 50 mill. kroner. Prognosen utarbeides på bakgrunn av utbetalinger, mottatte saker og løpende antall utbetalinger over tid. Beløpet inkluderer krav om egenandeler fra helseforetakene hvor skadene skjedde. Tilskudd fra kommunene har økt med 21 mill. kroner. Prognosen som utarbeides for kommuner og fylkeskommuner er basert på folketall. Det betyr at det kan være store variasjoner mellom innbetalt tilskudd og faktiske erstatningsutbetalinger.

Note 2 Overføringer fra fondet	2019	2018	Differanse
<i>Erstatningsutbetalinger</i>	950 972 555	924 499 994	26 472 561
<i>Annet 7772 Bank- og kortgebyr</i>	1 339*	1 320*	19
Sum overføringer fra fondet	950 973 894	924 501 314	28 351 667

Tabell 7 *fordringer er fjernet for å fremstille regnskapet etter kontantprinsippet. I virksomhetsregnskapet er åpne poster tilbakeført for 2019. For 2018 er de korrigert i årsregnskapet for å kunne sammenligne tall mellom år.

Regnskapslinjen Annet består av bank- og kortgebyrer. NPE har hatt en økning i mottatte og avsluttede saker i 2019 og utbetalte til sammen 950 mill. kroner i erstatninger.

VI-C. Årsregnskap fond for pasientskadeordningen – privat helsetjeneste

1. Ledelseskomentarer

Fondets formål og myndighet

Helse- og omsorgsdepartementet har fastsatt i Instruks for fond for pasientskadeordningen – privat helsetjeneste – oppdatert per 15.05.2019.

Fondet skal finansiere driftskostnader til å behandle saker om erstatning knyttet til behandling i privat helsetjeneste, og utbetaling av erstatninger for pasientskader oppstått i privat helsetjeneste. Driftskostnadene omfatter både saksbehandlingskostnader og administrasjonskostnader, herunder nødvendige utgifter til IKT-systemer, registre over private aktører, samt andre kostnader som er påkrevd for å kunne forvalte ordningen for privat helsetjeneste. Dekning av driftskostnadene omfatter saksbehandling både i Norsk pasientskadeerstatning (NPE) og i den delen av Nasjonalt klageorgan for helsetjenesten som forvalter saker under pasientskadeordningen (Pasientskadenemnda). Inntektene til fondet finansieres av tilskudd betalt av private aktører etter pasientskadeloven § 8.

Det går fram av pasientskadeloven § 8 jf. § 7 andre ledd og forskrift 31. oktober 2008 nr. 1166 om pasientskadelovens virkeområde og om tilskuddsplikt for den som yter helsehjelp utenfor den offentlige helse- og omsorgstjenesten § 3 hvilke aktører som regnes som tilbydere av private helsetjenester. Disse har plikt til å betale tilskudd til NPE. Forskriften gir også nærmere bestemmelser om reguleringen av privat helsetjeneste, inkl. omfanget på de årlige tilskuddene som skal innbetales til fondet. De årlige tilskuddene er ment å dekke alle kostnader relatert til skader som oppstår i det aktuelle året. Kostnadene omfatter driftskostnader, utgifter til advokater og erstatninger. Gjennom innbetalinger til fondet skal det avsettes midler til fremtidige erstatningsutbetalinger, inkl. inntrufne, men ikke meldte eller oppgjorte skader.

Tilskuddene skal justeres over tid for å korrigere for eventuelle avvik mellom fondets faktiske størrelse og de avsetninger som anses som nødvendig for å dekke fremtidige erstatningsutbetalinger

Bekreftelse

Årsregnskapet er avlagt i henhold til Reglementet for og bestemmelser om økonomistyring i staten, jf. pkt. 3.4.6. Vi mener at årsregnskapet gir et dekkende bilde av fond for pasientskadeordningen - privat helsetjeneste - sine disponible midler, regnskapsførte inn- og utbetalinger, kostnader og inntekter, eiendeler og gjeld. Årsregnskapet inneholder forenklet oppstilling av bevilgningsrapporteringen og oppstilling av fondsregnskap med noter.

Vurdering av vesentlige forhold

NPE har hatt en økning i mottatte og avsluttede saker i 2019 og utbetalte til sammen 58,8 mill. kroner i erstatninger. Det er en økning på 14,6 mill. kroner fra 2018.

Økningen i driftsutgiftene skyldes flere mottatte og avviklede saker i 2019 og justert beregningsmåte.

Regnskapet viser en økning i driftskostnaden fra 2018 til 2019 på drøye 9 mill. kroner. Av disse er 3,7 mill. kroner feil belastet fondet og vil bli tilbakeført i 2020. Den reelle økningen på driftskostnadene

blir da på 5,7 mill. kroner. Økningen skyldes flere mottatte og avviklede saker i 2019 og justert beregningsmåte.

Regnskapet viser samlede utgifter på fondet på 97,5 mill. kroner. Korrigert for feilbelastningen på 3,7 mill. kroner er de reelle samlede utgiftene på 93,8 mill. kroner.

I 2019 hadde fondet samlede inntekter på 108 mill. kroner. Inntektene består av innbetalt tilskudd fra aktører i privat helsetjeneste og regresskrav. Fondets resultat ble redusert med 15 mill. kroner fra 2018 til 2019. Reduksjonen skyldes i hovedsak høyere erstatningsutbetalinger og høyere driftsutgifter. Beholdningen som er rapportert til statsregnskapet per 31.12.2019 er på 91 mill. kroner. Det er en økning på 11 mill. kroner fra 2018.

Virksomhetsregnskapet etter kontantprinsippet

I instruksen av 15.05.2019, fastsatt av Helse- og omsorgsdepartementet, er det fastslått at fondet for pasientskadeordningen - privat helsetjeneste - skal føre regnskap etter kontantprinsippet. Det betyr at virksomhetsregnskapet skal presenteres etter kontantprinsippet ved årsslutt. Tilskuddene knyttet til privat helsetjeneste og NPEs utbetaling av erstatninger for samme område føres over egen konto i Norges Bank. I revisjonen i 2018 bemerket Riksrevisjonen at årsregnskapet ikke var presentert etter kontantprinsippet. Virksomhetsregnskapet innholdet åpne poster som ikke var i samsvar med kontantprinsippet. I 2019 har NPE i samarbeid med DFØ utarbeidet årsregnskapet etter kontantprinsippet ved å tilbakeføre åpne poster i regnskapet. Årsregnskapet for 2019 er presentert etter kontantprinsippet og skal ivareta kravene i instruksen.

Revisjonsordning

Riksrevisjonen er ekstern revisor og bekrefter årsregnskapet for fond pasientskadeordningen – privat helsetjeneste. Vurdering av regnskapet vil fremgå av revisjonsberetningen som NPE mottar våren 2020. Årets revisjon er per i dag ikke fullført.

20.05.2020

Rolf Gunnar Jørstad, direktør

2. Prinsippnote til årsregnskapet – oppstilling av bevilgningsrapportering for statlige fond

Årsregnskap for statlige fond er utarbeidet og avlagt etter nærmere retningslinjer fastsatt i bestemmelser om økonomistyring i staten ("bestemmelsene"). Årsregnskapet er i henhold til krav i bestemmelsene punkt 3.4.6 og Finansdepartementets rundskriv R-115 av september 2019, punkt 8.

Definisjon av statlig fond

Et statlig fond er en formuesmasse (kapital) som regnskapsmessig er adskilt fra statens øvrige midler, og der anvendelsen er bundet til et nærmere fastsatt formål med varighet utover ett budsjettår.

Fond har en forenklet rapportering til statsregnskapet. Betalingsformidling skal skje gjennom statens konsernkontoordning og likvidene skal oppbevares på oppgjørskonto i Norges Bank. Beholdninger på oppgjørskonti overføres til nytt år.

Bevilgningsrapporteringen

Øvre del av oppstillingen viser hva som er rapportert i likvidrapporten til statsregnskapet.

Likvidrapporten viser fondets saldo og likvidbevegelser på fondets oppgjørskonto i Norges Bank. Alle finansielle eiendeler og forpliktelser som fondet er oppført med i statens kapitalregnskap, vises i oppstillingens nedre del.

3. Prinsippnote til årsregnskapet - oppstilling av fondsregnskapet for statlige fond

Fondsregnskapet tilsvarer oppstillingen av virksomhetsregnskapet i årsregnskapet for statlige virksomheter. Fondsregnskapet er utarbeidet etter kontantprinsippet. Det innebærer at inntektene (overføringer til fondet) vises i oppstillingen av resultatet når de er innbetalt. Utgifter (overføringer fra fondet) vises i oppstillingen av resultatet når de er utbetalt.

Resultatoppstillingen inneholder alle overføringer til og fra fondet i regnskapsåret. Periodens resultat er forskjellen mellom overføring til fondet og overføring fra fondet og resultatet viser netto endringer i fondskapitalen. Resultatet er overført til opptjent fondskapital i balanseoppstillingen. I note til fondsregnskapet omtales kortsiktige fordringer. Opplysningen fremkommer ikke av balansen, fordi regnskapet utarbeides etter kontantprinsippet.

Kapitalinnskudd eller tilbakebetaling av kapitalinnskudd i fondet vises ikke i resultatoppstillingen, men blir ført direkte i balansen mot innskutt fondskapital.

4. Oppstilling av bevilgningsrapportering etter forenklet oppstillingsplan med tilhørende noter

Oppstilling av bevilgningsrapportering per 31.12.2019

Beholdninger rapportert i likvidrapport	2019
Inngående saldo på oppgjørskonto i Norges Bank	-80 039 824,04
Endringer i perioden	-10 871 050,34
Sum utgående saldo oppgjørskonto i Norges Bank	-90 910 874,38

Tabell 8

Beholdninger rapportert til kapitalregnskapet per 31.12.2019

Konto	Tekst	2019	2018	Endring
810702	Fondskapital	-90 910 874,38	-80 039 824,04	-10 871 050,34

Tabell 9

Note A Forklaring av samlet tildeling (utgifter)

Fond for pasientskadeordningen – privat helsetjeneste fullfinansieres av private aktører og det inkluderer erstatningsutbetalinger, dekning av advokatutgifter og driftsutgifter. Fondet mottar ikke bevilgning over statsbudsjettet.

5. Oppstilling av fondsregnskap som skal vise alle fondets utgifter, inntekter, eiendeler, fondskapital og eventuelt gjeld

Resultatoppstilling	Note	2019	2018
<i>Overføringer til fondet:</i>			
Tilskudd fra private helseaktører	1	(107 859 651)	(94 129 889)
Regress fra private helseaktører	1	(199 303)	(4 217 717)
Sum overføringer til fondet	1	(108 058 954)	(89 912 172)
<i>Overføringer fra fondet:</i>			
Erstatningsutbetalinger	2	58 774 437	44 202 718
Dekning driftsutgifter NPE	2	34 764 376	25 344 684
Dekning driftsutgifter Helseklage	2	5 150 000	5 280 000
Annet	2	(1 208 783)	(528 610)
Sum overføringer fra fondet	2	97 480 030	74 298 792
Periodens resultat		10 578 924	15 613 380
<i>Disponering</i>			
Overføring av periodens resultat til fondskapital		(10 578 924)	(15 613 380)

Tabell 10 - kolonne 2019 og 2018 er korrigert med åpne poster og IB jf. kontantprinsippet

Periodens resultat er overført til opptjent fondskapital i balansen. Opptjent fondskapital fremkommer ved at periodens resultat er lagt til opptjent fondskapital i foregående år. Forklaring av regnskapslinjene blir gitt under notene.

Balanseoppstilling	Note	2019	2018
<i>Eiendeler:</i>			
Oppgjørskonto i Norge Bank		90 910 874	80 039 824
Sum eiendeler		90 910 874	80 039 824
<i>Fondskapital og forpliktelser:</i>			
Opptjent fondskapital		90 910 874	80 039 824
Sum fondskapital og forpliktelser		90 910 874	80 039 824

Tabell 11 - beløpet tilsvarende beholdningen på oppgjørskontoen i Norges Bank, jf. rapportering til kapitalregnskapet.

Note 1 Overføringer til fondet	2019	2018	Differanse
8484 Tilskudd fra privat helsetjeneste	(108 393 005)	(99 511 692)	(8 881 321)
Tilbakeføre åpne poster per 31.12	2 029 507	1 435 745	593 762
Tilbakeføre IB i periode 00	(1 496 153)	3 946 058	(5 442 211)
Tilskudd fra private aktører	(107 859 651)	(94 129 889)	(13 729 762)
8480 Regress	(5 201 287)	(889 790)	(4 311 497)
Tilbakeføring åpne poster per 31.12	8 740 230	500 940	8 239 390
Tilbakeføre IB i 00 perioden	(3 738 247)	4 606 667	(8 344 914)
Regress fra privat aktører	(199 304)	4 217 717	4 417 021)
Sum overføringer til fondet	(108 058 955)	(89 912 172)	(18 146 783)

Tabell 12 - kolonne 2019 og 2018 er korrigert med åpne poster og IB jf. kontantprinsippet

For både konto 8481 Tilskudd fra privat helsetjeneste og 8480 Regress vises en spesifisering av hvordan IB, altså åpne poster fra tidligere år, og åpne poster per 31.12, har blitt hensyntatt for å ivareta kravet om kontantprinsippet i årsregnskapet.

Totalt har det blitt overført 10 mill. kroner mer i 2019 sammenlignet med 2018. Det skyldes en økning på 6,1 % i innmeldte årsverk det siste året.

For 2019 har det vært en økning i regresskrav fra 15 til 22 saker, og samlet har kravens størrelse økt med 4,4 mill. kroner. Alle regresskrav blir overført til Statens innkrevingsentral (SI) for videre oppfølging.

Note 2 Overføringer fra fondet	2019	2018	Differanse
Erstatninger	58 774 437	44 202 718	14 571 719
Dekning av driftsutgifter NPE	34 764 376	25 344 684	9 419 692
Dekning av driftsutgifter Helseklage	5 150 000	5 280 000	(130 000)
Annet	(1 204 524)	(528 610)	(679 873)
Sum overføringer fra fondet	97 480 330	74 298 792	23 181 537

Tabell 13 - kolonne 2019 og 2018 er korrigert med åpne poster og IB jf. kontantprinsippet

I 2019 er det en økning i erstatningsutbetalinger og en økning i driftskostnader på 5,7 mill. kroner på grunn av flere mottatte og avsluttede saker i 2019 enn i 2018. Samtidig har vi i 2019 endret måten vi beregner driftsutgiftene på.

Driftsutgiftene er belastet fondet med utgangspunkt i en gjennomsnittspris for hvor mye det koster å behandle en sak i NPE og Helseklage, inkludert advokatutgifter.

Annet-posten fordeler seg slik:

Annet	2019	2018	Differanse
<i>777 Transaksjonskostnader (bank- og kortgebyr)</i>	2 373	2 184	(188)
<i>805 Renteinntekter</i>	(1 220 041)	(530 792)	(693 249)
Sum Annet	(1 221 668)	(528 608)	(693 059)

Tabell 7 - kolonne 2019 og 2018 er korrigert med åpne poster og IB jf. kontantprinsippet

Organisasjonen og menneskene

Kjønnsfordeling, utskifting og sykefravær.

Antall ansatte og årsverk

Antall ansatte ved utgangen av 2019: **165**

Utførte årsverk i 2019: **146,6** (inkl. 3,8 årsverk til IT-tjenester som vi utfører for Helseklage)

Kjønnsfordeling ved utgangen av 2019

Fordeling i den totale arbeidsstokken: ♀ 75 % ♂ 25 %

Kjønnsfordeling blant lederne: ♀ 76 % ♂ 24 %

Fordeling av lønn utbetalt i 2019: ♀ 72 % ♂ 28 %

Utskifting

Andel ansatte som sa opp sin stilling i NPE i 2019 er 8,1 %

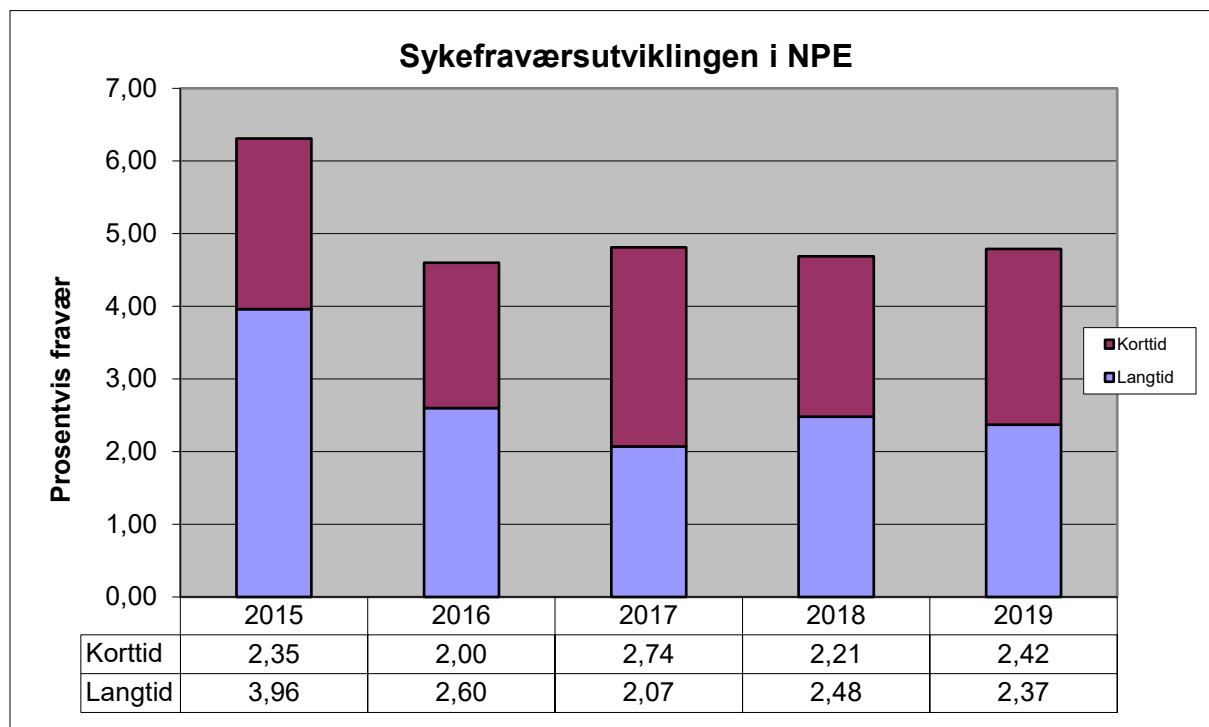
Tilsvarende tall for foregående år:

- 2018: 6,6 %.
- 2017: 8 %
- 2016: 6,25 %

Sykefravær

Totalt er fraværet i 2019 på 4,8 %, en økning på 0,1 prosentpoeng sammenliknet 2018.

Følgende tabell viser utviklingen i sykefraværet:

Slik setter vi inkluderingsdugnaden ut i livet

Gjennom 2019 fortsatte NPE arbeidet for å innfri målet om at minimum fem prosent av nyansettelsene i staten skal være personer med nedsatt funksjonsevne eller hull i CV-en.

NPE ansatte i alt ti nye medarbeidere i faste eller midlertidige stillinger i 2019, fordelt på fem stillingsutlysninger. Det ble ansatt en person som vi anser er i målgruppen for inkluderingsdugnaden.

Ansettelse	2019
Nyansettelser totalt	10
Nyansatte i målgruppene	1
Andel nyansatte med nedsatt funksjonsevne eller hull i CV-en	10 prosent

Tiltak for å styrke inkluderingen

Virksomheten har hatt fokus på å ivareta inkluderingsperspektivet i rekrutteringsprosessene. Vi har endret utlysningstekstene ved å oppfordre personer i målgruppen for inkluderingsdugnaden til å søke. Vi har også gjennomgått rutineene våre for hvordan vi vurderer søknader og CV-er, men ser at det er krevende å identifisere aktuelle søkere i målgruppen.

Dette gjelder særlig for personer med (mulig) hull i CV-en. I enkelte utlysninger med screeningspørsmål ut fra definisjonen per 2019, ser vi at mange svarer åpenbart feil på disse spørsmålene (f. eks. at de oppgir å ha vært utenfor arbeidslivet, mens det viser seg at de har vært i omsorgspermisjon eller gjennomført studier). Det motsatte er også tilfelle; personer som faller inn i disse kategoriene oppgir det ikke og det er først i intervju situasjonen at det blir tema.

Siden mange, har vi grunn til å tro, ikke tilkjenner nedsatt funksjonsevne eller hull i CV-en når de søker, er det knyttet usikkerhet til utviklingen i antallet søkere fra målgruppen.

Vi mener at forskriftsendringen som er på gang vil lette arbeidet vårt på dette området. En klarere og mer entydig definisjon av «hull i CV-en» vil være avklarende, både for jobbsøkere og oss som arbeidsgivere. Tilsvarende vil et obligatorisk spørsmål i forbindelse med jobbsøknaden om søkeren selv anser seg til å ha en CV med hull, i tråd med definisjonen, gjøre oppgaven med å identifisere aktuelle kandidater lettere.

Vår erfaring med slike spørsmål når det gjelder personer med innvandrerbakgrunn og nedsatt funksjonsevne, viser imidlertid at mange lar være å krysse av selv om søknaden gir all grunn til å tro at vedkommende er innenfor målgruppen.

I NPE er vårt HR-miljø tett på i de aller fleste rekrutteringsprosessene. Gjennom blant annet et godt samarbeid med andre etater under samme departement som oss, har vi i 2019 utvekslet nyttige erfaringer i hvordan vi på HR-siden kan bli bedre på dette området.

Medarbeiderundersøkelse

NPE gjennomførte på nyåret en medarbeiderundersøkelse, som omfattet alle ansatte i virksomheten.

Spørsmålene var inndelt etter temaer, som for eksempel «engasjement», «ledelse», «samhandling» og «arbeidsbelastning». Verktøyet vi brukte - Avant - er utarbeidet av Difi, og gir oss anledning til å sammenligne tallene våre både med andre tilsvarende virksomheter og med egne resultater fra tidligere år. Medarbeiderne gir selvsagt anonyme svar.

Bedriftshelsetjenesten vår, Stamina, bistod med å tolke resultatet og med oppfølgingen, både overordnet for hele virksomheten og i de enkelte avdelingene/seksjonene.

Vi har et godt arbeidsmiljø

Staminas overordnede konklusjon er at undersøkelsen ga gode resultater. Tallene våre på alle parametere er høyere, eller på samme nivå, som snittet for sammenlignbare virksomheter. Sånn sett gir undersøkelsen grunnlag for å konkludere med at vi har et godt arbeidsmiljø i NPE.

Samtidig vil det alltid være enkeltresultater som krever oppfølging og fokus, både overordnet i NPE og i de enkelte organisasjonsenhetene. Stamina har derfor hjulpet oss med å identifisere aktuelle forbedringsområder i hele organisasjonen. Dette har vi fulgt opp med ulike tiltak gjennom året, og har dermed hatt ekstra oppmerksomhet på vårt arbeidsmiljø i 2019.

Team opplæring

NPE ansetter jevnlig nye saksbehandlere og har ønsket å teste ut nye måter å gi opplæring på.

I stedet for individuell opplæring har vi forsøkt «klasseromsopplæring», det vil si at nyansatte får felles opplæring og kurs. De sitter samlet på ett sted, ikke alene på eget kontor. En fagveileder med ansvaret for opplæringen er alltid til stede.

Kristin Kramer er fagveileder for Team opplæring

Vi har tatt en prat med Kristin. Hun er en erfaren seniorrådgiver som har elleve års erfaring med å behandle erstatningskrav etter pasientskader. Hun har vært veileder for to grupper nyansatte saksbehandlere etter denne modellen.

Hva er dine erfaringer med «klasseromsopplæring»?

-Det at vi sitter samlet gjør at de nyansatte lærer både av meg, men også av hverandre. De slipper å sitte alene på eget kontor og vente på at en veileder skal bli ledig. Jeg er alltid tilgjengelig for dem sånn at det ikke stopper opp, sier Kristin.

Hun har oversikt over opplæringen og hvilke temaer de nye jobber med. Hun henter inn interne fagpersoner som holder foredrag om aktuelle saker og problemstillinger. Det er stort sett de samme utfordringene og behovene som dukker opp, så hun kan svare på spørsmål og ta opplæringen samlet.

-Jeg legger vekt på at de skal få inn en effektiv arbeidsmetode fra starten. De skal blant annet bruke telefonen aktivt, oppsøke fagfolk på huset, snakke med sakkyndige og ta den raskeste veien til målet. Vi ønsker modige saksbehandlere som tør å ta egne avgjørelser og ikke lar frykten for å gjøre feil sinke saksbehandlingen, sier Kristin.

Med individuell opplæring gikk det mye saktere, før en nyansatt fikk oversikten. Det gikk også mye ressurser med når hver av dem skulle ha sin egen veileder.

Kan det da gå ut over kvaliteten på saksbehandlingen?

-Det er ingen ting som tyder på det så langt. Jeg har fått tilbakemeldinger på at de er veldig produktive fra første stund ute i seksjonene, og er flinke til å avklare ting i saksbehandlingen på en rask måte.

Lederne er godt fornøyde med denne formen for opplæring. Vi bruker mindre ressurser på opplæringen totalt, og det øker tryggheten og trivselen for de nyansatte.

Cecilia Sognnæs er nyansatt saksbehandler

Cecilia startet som saksbehandler i august og var en del av Team opplæring. Hun har bare erfaring med individuell opplæring hos tidligere arbeidsgivere.

Hva tenker du om denne formen for felles opplæring?

-Jeg tenkte først at tre måneder var lang opplæringstid og at det å sitte i åpen løsning kom til å bli krevende, men det ble en veldig positiv opplevelse. Vi ble tidlig enige om felles regler for å unngå å forstyrre hverandre, som for eksempel å gå ut når vi skulle snakke i telefon og å snakke lavt med hverandre. Vi ble fort vant til det, og det var jo bare for en periode.

I starten var det mye opplæring og kurs og da er det uproblematisk å sitte sammen. Vi fikk også raskt en felles forståelse av hvordan vi skulle håndtere sakene og det får du i mindre grad når du sitter på

eget kontor. Som nyansatt kan du fort komme inn på et feil spor når du sitter alene. Med felles opplæring får du mer likebehandling av sakene.

Var det noe som kunne vært bedre med denne opplæringsmåten?

Det var veldig fint med felles foredrag fra interne fagfolk, men noe av det ble litt gjentakende. Foredragene kunne gjerne gått litt mer i dybden noe raskere. Etter hvert som vi begynte å jobbe med egne saker, merket jeg også at det kunne være forstyrrende når for eksempel Kristin snakket med en av de andre, for da stoppet jeg gjerne opp fordi jeg lurte på om dette kunne være relevant for meg også. Men bortsett fra det har jeg bare positive erfaringer.

Var det noe som var ekstra nyttig med Team opplæring?

Jeg opplevde at det var veldig effektivt, vi kom raskt inn i saksbehandlingen og vi ble godt kjent med hverandre, så det har en fin sosial effekt også. Det er lav terskel for å spørre om ting, stort og smått. Hos tidligere arbeidsgivere har jeg nok kjent på at terskelen har vært høyere for å gå inn til noen og spørre – en vil jo ikke forstyrre unødige. Jeg har ingen negative erfaringer med individuell opplæring, men tror nok at dette opplegget passer bedre for de fleste, og særlig i statlige organer der en har fokus på lik saksbehandling.

NPE lanserer Min side for erstatningssøkerne

Vi har utviklet en digital tjeneste der erstatningssøker kan få oversikt over hva som skjer i saken sin. På Min side finner du brevene fra oss, og du kan selv sende inn kommentarer og dokumentasjon her.

Løsningen er bygget slik at det skal være intuitivt å finne fram. All informasjon om deg og saken din vil fortsatt behandles på en trygg og sikker måte, også når du bruker Min side.

Hva kan jeg gjøre på Min side?

- Du kan logge deg på når som helst. Påloggingen skjer gjennom ID-porten, som du kanskje kjenner fra andre tjenester, sånn som Skatteetaten og NAV.
- Du får tilgang til dokumenter og status i saken, og informasjon om saksbehandleren din.
- Du kan på en sikker måte sende oss informasjon som er relevant for saken din, både tilleggsopplysninger og kommentarer underveis.

Du vil få melding på SMS når det skjer noe i saken din.

Du logger deg enkelt inn ved å velge «logg inn» i toppmenyen. Når du har logget deg inn, må du gi samtykke til å bruke Min side og motta SMS-varslinger.

Testbrukerne er fornøyde

150 erstatningssøkere har det siste halve året testet ut Min side. De forteller:

- «Løsningen er veldig enkel og gir en fin mulighet til å følge med.»
- «Grei oversikt. Kjekt å ha kontroll over hva som skjer med saken.»
- «Det gjør at det er enklere å holde seg oppdatert. Det er også mye informasjon tilgjengelig.»
- «Enkel, lett å finne frem til ting.»
- «Positivt at man selv kan følge framgang i saken – slipper å lure på om noe er gjort.»
- «Supert å ha oversikt. Lett å finne dokumentene.»

Disse kan bruke Min side

Nå åpner vi løsningen for flere brukere. I første omgang kan du bruke Min side hvis:

- du har søkt om erstatning og du er pasienten
- du har bare en sak hos oss

Vi jobber videre med løsningen

Du kan dessverre ikke bruke Min side hvis du har en sak der pasienten ikke er deg, eller hvis du har advokat, fullmektig eller verge. Du kan heller ikke bruke Min side om du har flere saker hos oss.

Vi jobber nå videre med å utvikle løsningen. I løpet av året vil vi åpne Min side for de aller fleste som har en sak hos oss.

Ny tjeneste for aktører i privat helsetjeneste

Vi har utviklet en ny tjeneste for helsepersonell utenfor den offentlige helsetjenesten. Tjenesten skal hjelpe deg med å få svar på om du har meldeplikt til Norsk pasientskadeerstatning, og må betale tilskudd.

Alle virksomheter som gir helsehjelp utenfor den offentlige helsetjenesten skal betale tilskudd til NPE. Denne tilskuddsordningen sikrer at pasienter som har fått en skade etter feilbehandling, får den erstatningen de har krav på.

Få svar når det passer deg

Vår nye tjeneste heter «Sjekk om du har meldeplikt til NPE», og er en kort serie med spørsmål du må svare på. Basert på svarene dine, vil du få en pekepinn på om du må melde- og betale tilskudd til NPE.

Tjenesten gjør at du selv kan finne ut av om du har melde- og tilskuddsplikt til NPE når det passer deg best, forteller seniorrådgiver for tilskuddsordningen hos NPE, Inger Skiaker.

- Melde- og tilskuddsplikten til NPE kan være komplisert, og vi får mange spørsmål fra helsepersonell som er i tvil om de har tilskuddsplikt eller ikke. Med tjenesten «Sjekk om du har meldeplikt til NPE» tilrettelegger vi for at du på en enkel måte kan finne svar på de vanligste spørsmålene, og om du skal melde- og betale tilskudd til oss, sier Skiaker.

Forskriften om menerstatning på pasientskadeområdet er sendt på høring

Helse- og omsorgsdepartementet (HOD) har i dag sendt på høring forslag til ny forskrift om menerstatning ved pasientskader. Forslaget er utarbeidet av NPE på oppdrag fra departementet.

- Vi er veldig spente på høringsinstansens innspill til forskriften. Formålet med forskriften er å sikre likebehandling ved saksbehandling av tilnærmet like erstatningskrav og forutberegnelighet for erstatningssøkerne, sier avdelingsdirektør for juridiske oppgaver og sakkyndig utredning, Vibeke Bugge Møllhausen.

NPEs forslag til forskrift er inndelt i tre deler.

- Del I utdyper de grunnleggende vilkårene for menerstatning ved pasientskader.
- Del II og III er en videreføring av tilsvarende deler i gjeldende forskrift om menerstatning ved yrkesskade, med forslag til endringer og til nye medisinske områder.

HOD foreslår også en endring i pasientskadeloven som gir departementet hjemmel til å gi forskrift om menerstatning ved pasientskader. Hjemmelen skal også omfatte forskrifter som på enkelte punkter fraviker reglene om menerstatning i skadeserstatningsloven.

Ti år med erstatninger etter vaksine mot svineinfluensa

I 2019 er det ti år siden Norsk pasientskadeerstatning (NPE) påtok seg erstatningsansvaret etter vaksinen Pandemrix mot svineinfluensa. Siden da har NPE mottatt 801 søknader og utbetalt nærmere 350 millioner kroner i erstatning.

Rundt 1,9 millioner nordmenn, ca. 40 prosent av befolkningen, ble vaksinert med Pandemrix i løpet av svineinfluensapandemien.

NPEs konklusjoner i sakene

Det er fattet vedtak i 737 saker. 151 personer har fått medhold og 586 har fått avslag på søknaden sin. 26 saker er avvist eller henlagt, og 38 saker er fortsatt under arbeid.

To tredeler av medholdssakene gjelder barn og unge, der de fleste har fått narkolepsi etter vaksinen.

Hvordan NPE behandler sakene

For det nasjonale vaksinasjonsprogrammet med anbefalte vaksiner, er det egne årsaks- og bevisregler ved behandlingen av erstatningskrav. Erstatningssøkere har krav på erstatning når vaksinen kan være årsak til skaden, og det ikke finnes en eller flere andre mer sannsynlige årsaker.

I praksis betyr det at NPE gir medhold hvis vaksinen kan være årsak til plagene. Det blir imidlertid avslag i sakene hvis NPE mener det er andre mer sannsynlige årsaker til plagene enn vaksinen.

NPE gjør en grundig vurdering i hver enkelt sak, og har brukt medisinske spesialister innenfor vaksinefeltet, nevrologi, infeksjonssykdommer og indremedisin som sakkyndige i disse sakene. De vurderer om det er sannsynlig at vaksinen kan være årsaken til plagene, eller ikke.

Når NPE vurderer om en person har rett til erstatning eller ikke, er den sakkyndige vurderingen en viktig del av grunnlaget for avgjørelsen.

Flest saker gjelder ME og narkolepsi

Hovedtyngden av sakene gjelder kronisk utmattelsessyndrom (ME) og narkolepsi, med henholdsvis 202 og 200 saker.

I andre saker mener erstatningssøkerne at vaksinen har ført til blant annet søvnforstyrrelser, redusert smak- og luktesans, migrene og ulike nevrologiske lidelser og betennelsestilstander. Fire personer har fått medhold i at vaksinen har gitt dem nerveskader etter sprøytetikket.

Sakene som gjelder narkolepsi

Det er 200 saker som gjelder søvnsykdommen narkolepsi. Av disse har 121 fått medhold og 79 fått avslag.

Hoveddelen av utbetalingene i Pandemrix-sakene har gått til personer som har fått narkolepsi etter vaksinen. De aller fleste er barn og unge.

Man har funnet en overhyppighet av narkolepsi hos barn og unge som har fått vaksinen. Forskningen har vist at også voksne kan ha fått narkolepsi etter vaksinen.

Endret kunnskap underveis i sakene om narkolepsi

Kunnskapen om mulige konsekvenser vaksinen kan ha gitt, har utviklet seg fra NPE mottok den første saken. Underveis har forskningen på området gjort at NPE har gjenåpnet saker og utvidet det vi kaller «tidsvinduet». «Tidsvinduet» er hvor lenge etter vaksinen symptomene kan vise seg, og det fortsatt er mulig at det er vaksinen som er årsaken til plagene.

NPE har hatt tett kontakt med søsterorganisasjoner i Sverige og Finland, i tillegg til samarbeid med Folkehelseinstituttet og fagmiljøer som forsker på narkolepsi etter vaksinen.

Sakene som gjelder ME

Av de 202 sakene som gjelder personer som mener de har fått ME, har sju personer fått medhold og 195 fått avslag.

Det er ikke påvist noen statistisk eller vitenskapelig sammenheng mellom Pandemrix og ME, men vi kan ikke utelukke at vaksinen i noen tilfeller kan føre til ME. I mange av disse sakene har personer fått avslag fordi man ser at tilstanden med ME har oppstått før vaksinasjonen, og at det er andre mer sannsynlige årsaker til ME enn vaksinen.

I de sju sakene der pasientene har fått medhold, har personene fått symptomer på sykdommen kort tid etter vaksinasjonen. I tillegg har det ikke vært andre mer sannsynlige årsaker til utviklingen av ME. Da har de rett til erstatning.

Klagebehandling av sakene

Er man uenig i NPEs avgjørelse, kan man påklage vedtaket til Pasientskadenemnda. Det er mulig både å klage på om man har fått avslag på søknaden om erstatning, og på erstatningssummen.

I alt 343 har påklaget NPEs vedtak, der 261 har klaget på avslaget de har fått og 82 har klaget på størrelsen på erstatningen. Av klagene på avslag er det totalt 44 omgjøringer. NPE har selv omgjort 25 av disse sakene fordi forskningen som er gjort underveis har vist at flere kan ha rett på erstatning, enn det som ble lagt til grunn da vi først begynte å vurdere disse sakene.

Betraktninger fra direktøren

Direktør i NPE, Rolf Gunnar Jørstad, forteller at NPE har brukt mye ressurser på disse sakene: - En god håndtering av disse sakene hos oss er en viktig brikke i en god vaksinasjonspolitik, der man kan få erstatning hvis vaksinen har ført til plager, sier han.

Han understreker også at kunnskapen og forskningen har skjedd fortløpende, noe som bidrar til en krevende saksbehandling. Han mener at det er viktig i saker som dette at NPE justerer kursen etter hvert:

- Underveis som ny kunnskap har oppstått, har vi gjenopptatt saker på eget initiativ, for å sikre at sakene blir håndtert på bakgrunn av den til enhver tid oppdaterte kunnskapen, slik at de som har krav på erstatning får erstatning. Jeg synes vi har gjort dette på en god måte, spesielt med tanke på hvor mye ny kunnskap som har kommet underveis, sier han.

NPE mottar fortsatt krav

I 2009 fikk NPE én søknad om erstatning, i 2010 22 søknader. Så økte antallet mottatte søknader, og flest søknader kom i 2012-2014. Fortsatt mottar NPE nye søknader, selv om foreldelsesfristen kan ha gått ut for en del av dem.

Søknadene er foreldet hvis det har gått for lang tid etter at skaden oppsto. Samtidig er det slik at fristen for foreldelse utsettes hvis personen ikke har forstått sammenhengen mellom vaksinen og skaden før det har gått en del tid. Det er ikke enkelt å sette en endelig frist for når en søknad er foreldet, så alle saker som kommer inn, får en individuell vurdering og behandling.

Flytteprosjektet

NPEs leieavtale i dagens lokaler utløper i februar 2022. Tidlig i 2019 startet vi arbeidet med å finne nye egnede lokaler som NPE skal være i etter at nåværende leieavtale går ut.

Som statlig etat må NPE forholde seg til både statlige retningslinjer for anskaffelse av leieforhold, og til føringer fra Helse- og omsorgsdepartementet (HOD). Det betyr blant annet at vi må innhente tilbud fra forskjellige utleiere. Lokalene skal blant annet ha:

- arealeffektiv bruk
- nøkterne leiekostnader
- en miljøvennlig profil
- beliggenhet i Oslo
- god tilgang til kommunikasjonsknutepunkter

- For meg er det overordnede målet at lokalene skal være godt egnet for virksomheten. De skal være moderne og funksjonelle, med gode kvaliteter og godt inneklima. Jeg ønsker også at de skal stimulere til et godt arbeidsmiljø og samhandling på tvers av virksomheten, sier direktør Rolf Gunnar Jørstad.

Kompetanse i prosjektet

Statsbygg er vår rådgiver i arbeidet. De bidrar med nødvendig eiendomsfaglig kompetanse, økonomiske og juridiske analyser, og er sentrale i arbeidet med å finne aktuelle leieobjekter. Arkitektfirmaet Lerche bistår med å utforme gode løsninger for lokaler og arbeidsplasser, og vi har selvsagt en dialog med HOD om framdrift og innhold i prosjektet.

Løsning for åpne, gode arbeidsplasser

For å få inspirasjon til å finne gode løsninger for NPEs framtidige lokaler, har vi sammen med Statsbygg og arkitektene besøkt tre andre virksomheter som nylig har gjennomført flytteprosjekter. Der har vi blant annet sett hvordan de har laget funksjonelle arbeidsplassløsninger.

Det som kjennetegner alle tre er at de har en kombinasjon av det vi kan kalle aktive soner og stille soner, med god tilgang til møterom og samtalerom. De aktive sonene er områder der ansatte kan ha møter, snakke med hverandre og ta telefoner. Disse sonene er gjerne lokalisert sentralt i en etasje. Stille soner er områder man ikke snakker høyt og der man kan sitte med oppgaver som krever konsentrasjon over lengre tid. Stille soner er ofte lokalisert i ytterkant av lokaler/etasjer, for å sikre minst mulig støy.

Involvering av medarbeidere

En brukergruppe fra NPE har bidratt til å kartlegge de behovene og funksjonskravene vi har, når det gjelder utforming av arbeidsplassene. Medarbeidere som representerer de ulike fagmiljøene i NPE og hovedverneombud har deltatt i brukergruppa. Gruppa har gjennom høsten 2019 jobbet tett sammen med Statsbygg og arkitektene.

Høsten 2019 gjorde Statsbygg et såkalt førstefasesøk på vegne av NPE. Det kom inn et stort antall leieobjekter, og etter to dager med befaringer hos et begrenset antall steder, bestemte NPE seg for hvilke leieobjekter vi ønsket å invitere til å komme med formelle tilbud. I den forbindelse ble det i samarbeid med Statsbygg og rådgivende arkitekter utarbeidet en detaljert kravspesifikasjon som tilbyderne må forholde seg til.

Frist for å komme med tilbud ble satt til 31. januar 2020. Siktemålet for NPE er å kunne inngå kontrakt om nye lokaler før sommerferien i 2020.

-Det kan virke lenge til 2022, men det er mange forhold som må være på plass innen den tid. Jeg er fornøyd med at vi er godt i gang med arbeidet og trygg på at vi vil finne egnede lokaler som ivaretar våre behov. Den store jobben med å tilpasse lokalene, etter at vi har valgt utleier, ligger ennå foran oss, sier Jørstad.

Forprosjekt automatisering

Strategisk hovedmål i ny strategi for 2019 – 2023 er at «Vi skal redusere saksbehandlingstiden ved å forenkle måten vi jobber på. For å oppnå det skal vi blant annet ta i bruk gode digitale verktøy.» I NPE sin virksomhetsplan for 2019 ble det besluttet å gjennomføre et forprosjekt.

Mandatet til prosjektet var å kartlegge arbeidsprosessene våre, finne frem til mulige kandidater for automatisering, og komme med anbefaling til prosesser og saksområder som kunne automatiseres ved hjelp av digitale verktøy.

Gjennomføring

Forprosjektgruppen besto av personer med bakgrunn fra IT, saksbehandlingsmiljøet og administrasjonen, og prosjektet eies av avdelingsdirektørene for saksbehandling.

I arbeidet med å finne mulige kandidater har gruppen gjennomført flere ulike workshops, brainstorming-seanser, prosjektmøter og en rekke bedriftsbesøk.

- Vi besøkte offentlige og private bedrifter som allerede er godt i gang med automatisering av sine arbeidsprosesser, og fått høre om deres erfaringer med selve automatiseringen og arbeidet rundt dette. Vi ble engasjerte og motiverte etter hvert enkelt besøk.
- Vi har i samarbeid med TietoEVRY dLab laget en detaljert oversikt over saksbehandlingsprosessen i NPE, fra kvalifisering av sak til vedtak i ulike stadier. Oversikten delte også inn saksprosessen i kontaktpunkter med erstatningssøker og «leverandører». Denne oversikten har bidratt til å gi oss en bedre forståelse av arbeidsprosessene våre, og brakte frem enda flere nye ideer til kandidater for automatisering.
- Vi har fasilitert workshops hvor vi har fått sterke kandidater opp på tavlen, og kandidatene har deretter blitt bearbeidet av gruppen i flere omganger. Dette har vært nødvendig for en tydeligere definering og for å sikre felles forståelse av kandidaten.

Vi har også fått kurs om kunstig intelligens (AI), hvor vi fikk lære om hvordan AI virker, hvilke utfordringer AI kan løse for oss - og hvilke AI ikke kan løse.

Videre arbeid

Sluttrappen ble overlevert og presentert for ledergruppen i slutten av januar 2020. Den ble godt mottatt, og kandidater fra rapporten er allerede bestemt gjennomført og tatt med i planene for 2020. NPE har også fortsatt samarbeidet med TietoEVRY. Vi skal sammen utarbeide forslag til videre automatisering med å ta i bruk ny teknologi. Arbeidet er allerede i gang.

Nasjonal sikkerhetsmåned

Nasjonal sikkerhetsmåned er en årlig kampanje for økt kunnskap om informasjonssikkerhet. NPE hadde opplegg for første gang i 2019.

Hensikten med kampanjen er å tilrettelegge for en nasjonal dugnad med mål om en tryggere digital hverdag, som bidrar til økt verdiskapning og velferd. Nasjonal sikkerhetsmåned arrangeres nasjonalt av Norsk senter for informasjonssikring (NorSIS).

NPE hadde opplegg for første gang i 2019. IT-seksjonen sto for planlegging og gjennomføring.

Faglig hadde vi nanolæring på e-post, innlegg på intranettet og foredrag ved sikkerhetssjefen i Visma om da de ble hacket. «Tenk før du klikker» og «følg rutiner» kan være en kort oppsummering av hva vi hadde fokus på.

Sosialt hadde vi åpning med stand og utdeling av boller, og vi brukte to fellessamlinger til faglige innlegg om sikkerhet og Kahoot basert på nanolæringen.

Alle fikk utdelt lommespeil med teksten «Åpne for å se sikkerhetsansvarlig».

Det har kommet mange positive tilbakemeldinger på hvordan sikkerhetsmåned ble gjennomført. Det ble lagt vekt på at både nanolæringen og foredragene var informative og motiverende. Det har blitt bestemt at NPE skal gjennomføre sikkerhetsmåned igjen i 2020.

Nordisk ledersamling

I slutten av august hvert år møtes topplederne i alle de nordiske pasientskadeordningene til tre dager med kunnskapsdeling og gode diskusjoner. I år var det vi som var vertskap. Vi fikk vist fram Oslo i litt varierende vær, med fokus denne gangen på Bjørvika og Grünerløkka.

I år var det 22 deltakere totalt. For at våre kollegaer fra Finland og Island skal kunne delta best mulig i møtene, er møtespråket engelsk.

Mye om digitalisering

I år var digitalisering et stort og viktig tema på samlingen. Dette er naturligvis et tema som alle virksomhetene er opptatt av. Hva kan vi automatisere og robotisere? Hvordan går vi fram og finner de gode utviklingsprosessene? Hva er praktisk mulig å få til?

Vi hadde en generell og inspirerende innledning fra Tieto, som er et nordisk IT-selskap og leverandør av NPEs saksbehandlingssystem, og vi fikk høre erfaringer fra LÖF i Sverige og Patienterstatningen i Danmark, som nok har kommet lengst på dette området.

Svenskenes arbeid med digitalisering

LÖF poengterte at hovedmålsettingen med å digitalisere og automatisere er å redusere saksbehandlingstid og holde ressursbruken i sakene nede. Men de påpekte også betydningen av å øke brukertilfredsheten gjennom gode selvbetjeningsløsninger.

LÖF har en målsetting om at 20 prosent av sakene skal behandles gjennom ulike former av selvbetjeningsløsninger og automatisering. De har begynt med tannsakene i et oppstartprosjekt, for å vinne erfaring med hvor mye man kan automatisere.

I LÖF ønsker de på sikt å utvide erfaringene fra tannsakprosjektet til større deler av saksbehandlingsvirksomheten. De har erfart at man må lære og justere kursen underveis i arbeidet.

Danskenes arbeid med digitalisering

Patienterstatningen er opptatt av at man må få de ulike systemene til å snakke til hverandre. De ønsker å jobbe i retning av å hente inn grunninformasjon/grunndata, slik at det vil være mulig for en robot å plukke opp viktig informasjon relevant for saksbehandlingen.

De har sett på hvor de kan begynne med automatisering, og har begynt med purrebrevene. Disse kan sendes ut automatisk når Patienterstatningen ikke har mottatt dokumentasjon innen en gitt frist. Det sparer tid. De jobber også med en automatisk fordeling av saker basert på hvilke ICD-koder som er brukt i pasientens journaler.

Øvrige utfordringer

Vi diskuterte også de ulike landenes utfordringer i saksbehandlingen, både med bruk av sakkyndige, antall innkomne saker, saksbehandlingstider og effektiviseringskrav. Denne gangen hadde vi særlig fokus på de utfordringene begrensninger i de økonomiske rammebetingelsene gir i arbeidet med f.eks. effektivisering.

Den finske Patientförsäkringscentralen understreket behovet for å prioritere hardt, fordi budsjett og tid ikke tillater at de kan gjøre alt det de skulle ønske seg. For dem – i enda større grad enn hva som er tilfellet i Norge, Sverige og Danmark – betyr det at ønskede utviklingsprosesser for eksempel knyttet til digitalisering, må settes på vent.

I Sverige er LÖF opptatt av kostnadene til de sakkyndige, fordi disse øker hvert år. De er tydelige på at den utviklingen ikke kan fortsette, og ser på forskjellige tiltak (betalingsmodeller, hvilke saker som kan avgjøres uten sakkyndig, avtalene de inngår) for å motvirke en fortsatt eskalering av utgiftene.

De andre landene opplever en sterkere vekst i antall søknader om erstatning enn NPE gjør. Det er fortsatt usikkert hvorfor det er slik. Men det som er sikkert, er at økt antall nye saker understreker behovet for å arbeide med automatisering, robotisering og fortsatt effektivisering.

Hyggelig og sosialt

Som vanlig på en samling som dette, har vi mye godt og kollegialt samvær. Det å knytte nære og gode bånd har betydning i seg selv, og gjør det enklere for oss alle å ta kontakt dersom det er noe vi ønsker bistand til eller å samarbeide om. Nok en gang var det fint å se at vi fortsatt har mye å lære av hverandre, og det er godt å bruke noen dager med ledere i virksomheter som i bunn og grunn driver med akkurat det samme som vi gjør, og som i stor grad står overfor de samme utfordringene som vi gjør.

Tilskuddsordningen for privat helsetjeneste

Alle virksomheter og autorisert helsepersonell som gir helsehjelp utenfor den offentlige helsetjenesten, skal betale tilskudd til NPE. Tilskuddsordningen sikrer at pasienter som har fått en skade etter feilbehandling i den private helsetjenesten, får den erstatningen de har krav på.

Tilskuddsordningen dekker kostnadene til å utrede erstatningssakene. I tillegg dekker den utbetaling av erstatning til pasienter og pårørende.

Tilskudd

Den som er ansvarlig for en virksomhet som sysselsetter autorisert helsepersonell som gir helsehjelp utenfor den offentlige helsetjenesten, skal betale tilskudd til NPE.

Melde- og tilskuddsplikten følger av pasientskadeloven. Tilskuddssatsene er satt i forskrift om pasientskadelovens virkeområde og om tilskuddsplikt for den som yter helsehjelp utenfor den offentlige helse- og omsorgstjenesten. Helse- og omsorgsdepartementet fastsatte nye tilskuddssatser fra 2020.

Årsverk

For 2019 var 18 282 årsverk tilmeldt i ordningen. Årsverkene fordeler seg med 8 079 tilmeldt gjennom ulike kollektivavtaler med NPE, og 10 203 tilmeldt gjennom egen virksomhet. Årsverkene er fordelt på seks kollektivavtaler og drøye 8 122 virksomheter.

De største helsepersonellgruppene i ordningen er apotekteknikere, øvrige tannleger (1), tannhelsesekretærer, provisorfarmasøyter, fysioterapeuter, optikere og reseptarfarmasøyter. Alle med over 1000 tilmeldte årsverk.

Kollektivavtaler

NPE har inngått kollektivavtaler med Apotekforeningen, Synsinformasjon, Norsk Kiropraktorforening, Norsk Manuellterapeutforening, Norges Tannteknikerforbund og Fotterapeutforbundet. I tillegg har vi inngått en avtale med Norges idrettsforbund.

Hensikten med en kollektivavtale er at foreningen samlet oppfyller medlemmenes meldeplikt. Dette gir trygghet for medlemmene, og en enklere administrasjon av ordningen for NPE. Den økonomiske innsparingen i administrasjon kommer foreningene og medlemmene til gode gjennom en rabatt på tilskuddene.

NPE arrangerer hvert år informasjonsmøte med kollektivavtalepartene. I møtene går vi blant annet gjennom statistikk over skader, tilmeldte årsverk og innbetalte tilskudd. Vi ser også på enkeltsaker som er nyttige i foreningenes arbeid med skadeforebygging. Både NPE og foreningene opplever at møtene er nyttige.

Regresskrav ved manglende innbetaling av tilskudd

Virksomhetene er dekket av pasientskadeordningen når de har meldt inn virksomheten med riktige opplysninger og betalt tilskudd for alle årene de har gitt behandling.

NPE kan gi erstatning for skader som har skjedd i en periode der virksomheten ikke var dekket av pasientskadeordningen. Virksomheten får da krav om regress. Det innebærer at de må dekke erstatningsutbetalinger og saksbehandlingskostnader.

Virksomheter som ikke har betalt tilskudd, vil også få krav om etterbetaling av tilskudd for årene de har vært tilskuddspliktige. Pasienten vil uansett være dekket av pasientskadeordningen.

Når en virksomhet etterbetaler tilskudd for tidligere år, vil den bare være dekket for skader som meldes til NPE etter tidspunktet for etterbetaling. Hvis det allerede er meldt en pasientskadesak, vil vi kreve regress for denne saken, fordi virksomheten da ikke er dekket av ordningen på det tidspunktet skaden ble meldt.

NPE fremmet regresskrav i 22 saker i 2019, på et samlet beløp på 5,2 mill. kroner.

Informasjonsarbeid

Selv om det har vært meldeplikt siden 2009, opplever vi fortsatt at helsepersonell ikke har gjort seg kjent med meldeplikten. Å informere om tilskuddsordningen er derfor en viktig oppgave for NPE.

Ordningen er i stor grad basert på selvadministrasjon. NPE ønsker at det skal være enkelt å finne informasjon om ordningen, spesielt hvordan man vedlikeholder medlemskapet. Vi jobber derfor aktivt med å forbedre nettsidene våre.

Som et ledd i informasjonsarbeidet, har vi også kontakt med flere profesjonsforeninger og publiserer artikler om meldeplikten i relevante tidsskrifter. NPE har også brukt Facebook for å spre informasjon, og holdt foredrag om tilskuddsordningen hos flere utdanningsinstitusjoner.

Aktuar

Aktuaren er en viktig samarbeidspartner for NPE i arbeidet med å beregne framtidige forpliktelser i tilskuddsordningen. Dette inkluderer også analyse av behov for framtidig finansiering og fordeling mellom de ulike helsepersonellgruppene.

Undersøkelse av samsvar mellom NPE-saker og saker i sykehusenes meldesystemer

Vi har i samarbeid med en rekke helseforetak undersøkt hvor stort samsvar det er mellom saker der pasienten har fått erstatning som følge av svikt i behandlingen hos NPE og saker som er meldt i avvikssystemene på sykehusene.

Hensikten med kartleggingen er å finne ut om skader som har fått medhold i NPE på grunn av svikt i behandlingen, finnes som registrerte avvik i de lokale meldingssystemene. Vi har også sett på om det eventuelt er noen tendenser når det gjelder rapportering av avvik lokalt innen forskjellige fagområder/skadetyper.

En digital versjon av rapporten kan du lese på npe.no.